

Fatta historia
Efterkrigstiden
Arbetsblad

Om avsnittet

Tillsammans med Arantxa och två ungdomar, Abdoulrahmaan och Ponlawat, förflyttar vi oss till tiden efter andra världskriget. Vi får veta vad det kalla kriget innebar och fördjupar oss i hur världen delades in i ett öst- och ett västblock med USA och Sovjetunionen i spetsen. Vi lär oss om koloniernas frigörelse och får en glimt av kvinnorörelsen och det svenska folkhemmet.

Geografiska namn

Tyskland, Storbritannien, Frankrike, Italien, Finland, Indien, Berlin, Europa, Asien, Afrika

Historiska namn: *Jugoslavien, Sovjetunionen, Västtyskland, Östtyskland*

Ord och begrepp

diktatur, demokrati, kolonier, metall, befrielse rörelse, självständighet, demonstration, handelsbojkott, kapitalism, kommunism, välfärd, skatt, Berlinmuren, bunker, de svenska rekordåren, folkhemmet, fort, kalla kriget, kvinnorörelse, kärnvapen, miljonprogrammet, propaganda, väst, öst

Faktafrågor

1. Mellan vilka fyra vinnande länder delades Tyskland upp efter andra världskriget?
2. Vem var Mahatma Gandhi och varför är han känd?
3. Hur gick det kalla kriget till? Hur krigade man?
4. Hur tog det kalla kriget slut?
5. Många av kolonierna i till exempel Afrika gjorde sig fria under 1900-talet. Nämn några problem som uppstod i samband med detta.
6. ”Europa låg i ruiner efter kriget”. Vad innebar det här uttrycket?
7. I Sverige pratar man om ”de svenska rekordåren”. Vad betyder uttrycket? Vad skedde då? Hur kom det sig att Sverige kunde få uppleva rekordår, till skillnad från övriga Europa under samma tid?

Arbeta med ord och begrepp

- A. Gå igenom de centrala begreppen ovan.
- Översätt dem till ditt modersmål. Använd ordlistor för att ta reda på vad orden betyder.
 - Förklara vad de betyder på svenska.
 - Öva på de begrepp och ord som du känner dig osäker på.
 - Är det fler ord du inte kunde i programmet? Gör en ordlista med de orden också. Översätt dem på ditt modersmål och förklara dem sedan på svenska.

Arbeta med kartor

- B. Jämför en karta från idag med en historisk karta från kalla kriget. Jämför vilka länder som finns nu, men som inte fanns då och tvärtom. Ser du andra skillnader?
- C. Använd Google Earth och bildsökningen på internet. Titta på Berlin i Tyskland. Kan du se spår från kalla kriget i staden? Försök hitta en bild på var Berlinmuren gick genom staden. Titta på bilder över hur det såg ut i Östberlin respektive Västberlin. Vilken skillnad var det mellan dessa delar då muren fanns? Är det någon skillnad idag? Varför tror du att det är så?

- D. Markera på en Europakarta var gränsen mellan öst- och västblocket gick. Vilket land delades i två länder? Hur påverkade delningen människorna i landet?
- E. Använd historiska kartor och jämför kartbilden över Asien och Afrika före och efter koloniernas frigörelse och självständighet. Vilka skillnader ser du?

Arbeta vidare

- F. Varför är Ronald Reagan och Michail Gorbatsjov så viktiga för historien? Ta reda på mer om dem. Titta gärna på klipp på YouTube när Ronald Reagan håller tal i Berlin och ber Gorbatsjov att riva muren. Sök förslagsvis på: "Mr. Gorbachov, tear down this wall!"
- G. Hur påverkades livet för människorna i ett land som var en koloni och perioden efter frigörelsen? Vilka spår finns i länderna idag från tiden då de var kolonier? Ta reda på mer om till exempel Indien, Zimbabwe eller Algeriet.
- H. Välj en känd person från den här tiden. Ta reda på mer om henne eller honom. Finns personen avbildad? Berätta sedan för några kamrater om personen. Förslag på personer:
- Michail Gorbatsjov
 - Ronald Reagan
 - Mahatma Gandhi
 - Nelson Mandela

Fördjupning

- I. I programmet sägs det att Sovjetunionens ledare Gorbatsjov var orsaken till att Berlinmuren revs. Många skulle anse att den bilden är väldigt partisk och att det finns olika sätt att se på saken. Försök hitta andra sätt att se på samma historiska händelse. Varför tror ni att det finns så olika bilder av vad som egentligen hände under kalla kriget? Arbeta gärna två och två och diskutera med varandra.
- J. Ta reda på mer om den svenska välfärdsstatens framväxt och om de svenska rekordåren. Hur tror du att de svenska rekordåren påverkar oss idag? Förklara begreppet välfärd. Vilka rättigheter och skyldigheter har medborgare i en välfärdsstat? Diskutera.